

Ennallistamissuunnitelman ympäristövaikutusten arviointi

Tiina Piironen, Mats Godenhielm
Suomen ympäristökeskus (Syke)
23.10.2025

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Ympäristövaikutusten arvioinnin lähtökohdat

- SOVA-lainsäädännön mukaisesti
- Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan suunnitelman välitöntä ja välillistä vaikutusta Suomessa ja sen alueen ulkopuolella
 - Huomioidaan vaikutusten ketjuuntuminen
 - Huomioidaan, että ympäristövaikutukset voivat toteutua pitkänkin aikavälin kuluessa
 - Arvioidaan sekä myönteiset että kielteiset vaikutukset

SOVA-lain mukaiset arviointikriteerit

- a) ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen;
- b) maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen;
- c) yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön;
- d) luonnonvarojen hyödyntämiseen;
- e) a–d alakohdassa mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

SOVA-arvioinnin päämäärät

- Tuetaan ennallistamissuunnitelman laadintaa, vahvistetaan tietopohjaista päätöksentekoa
 - Esim. Toimenpiteiden mahdollisten vaihtoehtojen vertailu, toimenpiteiden valinta, kielteisten vaikutusten huomioiminen
- Lisätään avoimuutta ja läpinäkyvyyttä suunnitelman vaikutuksista
- Tuetaan suunnitelmasta käytävää keskustelua
 - Valmistelijat, muut viranomaistahot ja sidosryhmät sekä kansalaiset

Ympäristöselostus

- SOVA-arvioinnin tulokset kootaan ympäristöselostukseen
- Lisäksi selostuksessa kuvataan muut SOVA-lainsäädännön mukaiset asiakohdat
 - Ympäristöselostus asetetaan kuulemiselle yhdessä ennallistamissuunnitelman kanssa

Ympäristöselostuksen rakenne – taustoittavat osiot

1. Yhteenvedo

- Tiivistelmä keskeisistä tuloksista

2. Ennallistamissuunnitelman sisältö, laadinta ja suhde muihin suunnitelmiin

- Kuvaus ES:n sisällöstä ja laadinnan prosessista sekä ES:n kytkeytymisestä muihin olennaisimpiin suunnitelmiin ja strategioihin

3. Arvioinnin toteutus

- Kuvaus arvioinnin toteutuksesta, käytetyistä menetelmistä ja aineistoista, kuvaus arvioinnin vaihtoehtojen valinnasta

4. Merkittävät ympäristöongelmat ja –tavoitteet

- Kuvaus suunnitelman kannalta merkittävimmistä ympäristöongelmista ja –tavoitteista

Ympäristöselostuksen rakenne – tulokset (I)

5.1 Ympäristön nykytila ja ennallistamissuunnitelman vaikutukset

- Kuvaus ympäristön nykytilasta ja tulevasta kehityksestä kunkin teemaryhmän mukaisesti
- Kuvaus suunnitelman merkittävistä vaikutuksista
- Vaihtoehtojen vertailu
- Teemaryhmä 1, maa- ja sisävesiluontotyypit, lajien elinympäristöt sekä virtavedet ja tulvatasanteet
- Teemaryhmä 2, meriluonnon tilan parantaminen
- Teemaryhmä 3, kaupunkiympäristöt
- Teemaryhmä 4, maatalousympäristöt ja pölyttäjäkannat
- Teemaryhmä 5, metsäluonto

Ympäristöselostuksen rakenne – tulokset (II)

5.2 Ennallistamissuunnitelman muut vaikutukset

- Valtion rajat ylittävät vaikutukset
- Vaikutukset oikeudenmukaisuuteen ja haavoittuviin ryhmiin
- Vaikutukset viranomaistoimintaan
- Laadullinen analyysi taloudellisista vaikutuksista

Ympäristöselostuksen rakenne – suositukset

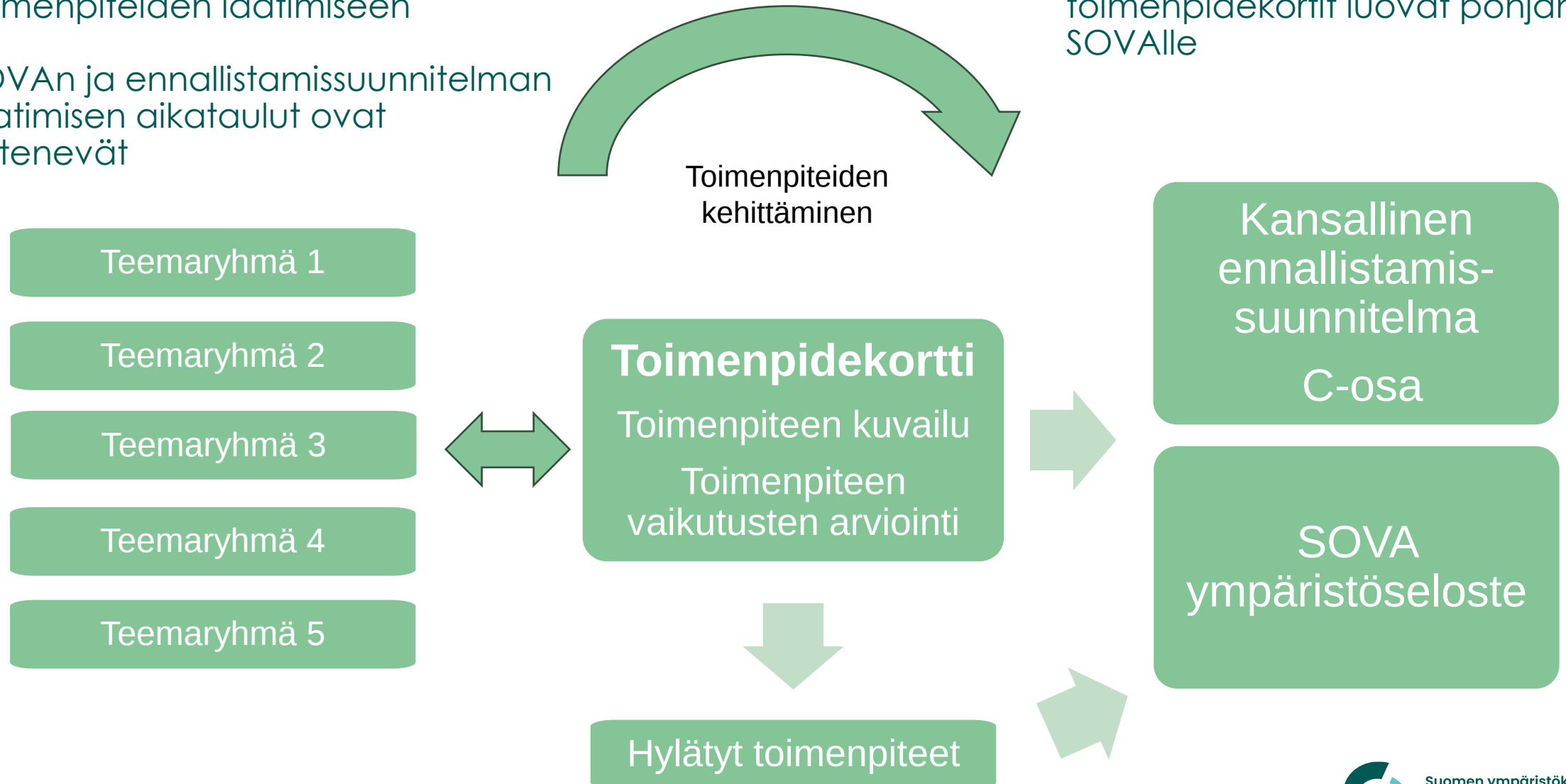
6. Ennallistamissuunnitelman sisältöä sekä toimeenpanoa ja seuranta koskevat ehdotukset

- Ennallistamissuunnitelman sisältöä koskevat ehdotukset
- Haitallisten vaikutusten lieventämistä koskevat ehdotukset
- Ennallistamissuunnitelman toteutuksen ja vaikutusten seuranta koskevat ehdotukset

SOVA kytkeytyy tiiviisti
ennallistamissuunnitelman
toimenpiteiden laatimiseen

SOVAN ja ennallistamissuunnitelman
laatimisen aikataulut ovat
yhtenevät

Teemaryhmien täyttämät
toimenpidekortit luovat pohjan
SOVAlle

Kiitokset

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute